

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön Június 20^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön.
 Evnegyedi dija helyben 1 ft 36 kr boritéktalanul; postán 2 ft ezüstben.
 Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Kénszerítés áldozatja. *(Végzet.)*

Elragadtatván Ákos ezen póroknak nagylelkűségök által, lábaik elejébe borul: „Megköszönöm lehetetlen — így szóll, — de nemes tetteket megszolgálni egyenes irányom leend; ha bizodalmatokat bennem helyeztetni nem kételkednétek, egy gazdag zsákmányt hajtok kezetekre, melly váraozástoknak tetézve felelend-meg.“

„Hol lelhetnök mi azt fel? szóllj!“

„Dunán túl emelkedik egy vár, hol gyenge örök, de mérhetlen kincsek találatnak, mellyeket bizonyosan mienkké teendünk. — Társim! akartok követni?“ — „Minden lépésidet“ — sziszegék a' kalózok! — Ekkor Ákos lánczaitól megszabadul, 's egészségére billikomok ürittetnek. Elbeszéllik neki új társai, hogy ők szabadon 's minden akadály nélkül az előítéletek 's balvélemények fedele alatt pusztitanak. Már beköszöntött az éj, mellyen Ákos reményeit építé, ekkor hajóra rakodnak, vitorlájikat csendes szél lebegtette, melly gyengének látszatott a' türhetlen Ákos előtt.

Vilma ugyan azon nap nyujtá kénszerítve sanyarítójának pártáját; éppen a' vár-kápolna oltáránál álla leendő férjével Bende Lászlóval, midőn egy nagy zugás támad a' jelenlevők közt, kik őrjöngve rakásra futnak össze, 's reszketve Rablók! Rablók szókat riadoznak, erre pedig mind annyi halált szerző száz kard villanik, 's mire Ákos társai a' kápolna temérdek kincsén mohon kapnának, akkorra ő az elalélt menyasszonyt, átrontván a' csoporton, magáévá tette, 's czinkosaitól kísérve haza felé vonul, semmi veszélyt nem sejdítvén.

Minden további kalandozás nélkül szerencsésen elérik a' parti csemetékbe szorgosan elrejtett dereglyéket; de alig szálltak szigetjökre, midőn fegyveresekkel telt feléjek evező két naszádot pillantának-meg, honnan megérthették, hogy ezen látogatás semmi jót se hozand; eleve siettek tehát egybegyűjtött kincseiket megmenteni, 's aztán ellenjeket vagy megjátszani, vagy velek férjfiasan megmérkőzni. — Ákos szeliden gyepre fekteté kedvesét, 's hogy őt mennél előbb életre hozhassa, vizért sietett, hogy majd ennek segédelmével amazt eszközölje: de milly nagy volt bámulása, midőn vissza jöttékor Vilmáját ott nem lelé! Lélekszakadva futkosott annak nyomdoki után, de hasztalanul! — Társai az elmaradtat meglátván eleibe rohannak, 's nem gondolván rimánkodásaival magokkal dereglyéjökbe rántják.

Már-is elérve üzőiktől futásról szorgoskodtak, de átlátván ennek rossz sikerét, szembeszállottak: az ütközet kétséges volt, mert sok rablónak kormos lelke üzetett-ki durva testéből; de az ellenrészről is sokan kivégeztetnek; már hanyatlani kezdenek, 's egyre vesznek, ha futással nem tartják-meg élteket. — Örömszibajjal tértek vissza a' diadalmaskodók békes honjokba. — Hasztalan fáradoztak Ákos szomorúsága elűzésével, sőt inkább magoktól jobban elidegenítették. Bánta ő most azon lépést, mellyet kedvese megszabadításaért tett, — 's szégyentől meglepve, hogy illy gyalázatos társaságba szövetkezett, elhagyta a' szigetet, 's átöltözve remete ruhába vissza ment születése földére, hol idegenek adakozásaiból akart élni. Tíz év mult már el, 's cselekedete a' feledékenység setét rejtekében enyészett-el, de senki ajkairól sem ömledezett Vilma neve, csak az ő szívében maradt eltörülhetlen. Sokáig tiltotta-el magától azon édes fájdalmat. — Hogy pedig kedvese sírját felfedezze, vagy szétszórt csontjaira nyugalmat idézzen, magával-is alig birván, naszádra ült 's azon elhagyatott magányba átevezett. — Szent borzadással lépki a' szárazra, melly imádottjának nyomai által felszenteltetett, édes volt neki a' multak emlékezete, 's ah! sohajtá, jó Vilma! talán nem-is sejdítéd azt, kinek karjaiból illantál-el. Bádgyaltan egy forrás mellé hajlik, honnan

gyönyörű illatú rózsák ötlenek vizsga szemeibe, halkabban ver most szive örömezéve; talán, gondolá, valamely szerencsétlen, kit hasonló sors vezérlett ide, itt tanyázhat.

Teljes bizodalommal, hogy reményét létesedve láthatja; felkeresé ismét azon behorpadt falakat, mellyeket ugyan azon állapotban talált, mellyben elhagyá, csak azon különbséggel, hogy az egész kolostor rózsákkal vala körül ültetve, 's annak ormán véres ruha lebegett.

Borzadva közeledik annak pontosabb vizsgálására, 's mennél jobban hat előre, annál hangosabb bájzenet (melodia) hallatszik, mellyet ez előtt szellő fuvalmának gondolt; végre megáll 's im ezeket hallja:

Jer kedves! jer uj lakunkba,

Int a' napnak bibor hajnala

Keblet derítő alkony árjába,

A' kies lapály rózsa fátolya

Alá; tölgy bokrokhoz int,

Mellyre szellő lengés csókot hint.

Ah! de nem él; mit ér! mit jajgatok?

Ekkor ellent nem állhatván tovább tűzének Ákos a' falakra kezd hágni 's ismét illy szózatott hall: „Hadd-eled időre ezen helyet utazó, mert asszonyi létemre szégyenkezem veled össze találkozni, minthogy testem fedetlen; annak okáért vesd ide köpönyeged, ha az irgalmaság legkisebb szikrája még melledben el nem hamvadott. Irtózva vonul hátra Ákos ezek hallattára köpönyegét ott hagyván, 's midőn visszatérne, feléje vándorog árnyékként egy halvány és sovány alak, benne a' halálvázt láttad volna. „Lásd! — mondá a' színtelen pára—e' szerelem rózsáji (mutatván az ültetvényekre) eleve az én arczimon hajnalottak 's az el nem enyésző hűség szüntelen szivemben lakozék, de az idő, szenvedés, 's bú képemről ezen rózsákat elvirágozni készítették 's halálvázhoz hasonlóvá tettek.“ Ekkor öröm 's keserűség habozása közt Ákos térdeire hull 's többször ismételve Vilma nevét rebegé. „Vilma? — viszonzá a' szerencsétlen, 's vissza hanyatlott — hol lakik még ezen név?“

„Egy boldogtalan szerelmes szívében!“ volt a' felelet.

„Nem! te csalsz! azon férjfi, ki engem kedvelt, nincs az élők száma közt? tekints csak amott ama véres ruhá-

ra; az volt az övé! midőn halva őt a' dühödő hullámok közül kihuztam, miattam ontotta vérét, ő szabadított-ki egy szivemből utált öreg karjai közül! — Béke szendergő hamvaira! — „Csalatkozol, Ákos még él; nem folyt-eléretted vére a' harcban, itt van ő előtted. — Vilmám! kedvesem! a' kérlelhetlen végzés ugyan elszakasztott minket, hogy ismét évek mulva, hosszú sanyarúság után össze vezessen, 's így lelkeink egyesülve a' Mindenható székéhez közelebb járulhassanak.“ — „Tehát te! te vagy édes mindenem!“ felkiált Vilma, 's elaléltan szerelmese keblére dől, ki őt átkarolván legördült könnyeit csókjaival törölle. Még egyszer felnyitá szemeit Vilma 's két légy boldog! rebegése után az örök életre átszenderült!! Illy körülményekben kiállhatlan kinok lépék-meg Ákos szívét, keveset még-is az által vigasztalva, hogy karjai közt adta-ki lelkét kedvese. Csermely gyanánt csorduló könnyek közt egy gödröt ásott, mellybe midőn Vilma testét bétette volna lélektelen földre esett 's boldogabb sorsra jutott; nem sokára némelly halászok reá akadtak, 's kedvese nyílt sirjába temették, hol a' marczongó szenvedésektől felszabadítva békében nyugszanak. Ekkora áldozatokra tesz szert a' házasagra kénszerítés! — De jelenkorunkban, hála az égnek, illy zordon tettek már ritkán léteznek. Szá b ó M a r i s.

II. N É P I S M E R T E T É S.

Mexikói asszonyok. *(Folytatás.)*

A' mexikói asszonyok jobban szeretik a' szembe ötlőbb öltözeteket, hogy sem toilette-jeket testök tulajdonságaihoz szabnák. Ha az ember ama temérdek virágot, tollakat, 's ékszereket látja, mellyekkel feleslegesen vannak megrakva, őket inkább vásott 's áruba bocsátandó szépségeknek, mint főbb rendű dámáknak tartaná. A' caschemir kendők Mexikóban szerencsére nem találtak; többre becsültetik könnyűsége miatt a' selyemszövetű schawl, 's ezt, mivel a' mantilla 's rebozó-hoz vannak szokva, inkább fejöken, mint vállokon hordozzák. — Az ajtatoság, vagy gyóntató atyjokkal tartott tanácskozás ideje után látogatókat fogadnak-el, vagy erkelyeiken (balcon) mulatoznak. Gyermekük felcizfrázásában különös gonddal foglalatoskodnak; fájdalom

ezen tekintetben éppen olly keveset gondolnak az illendőséggel, mint a' kényelemmel. A' ruhákkal túlságig terhelt gyermekek minden szabad mozdulatokra tehetlenekké tétetvén szülőjeik testállásukat 's módoságaikat erőlködnek követni; semmi se nevetségesebb, mint ezen tizenketted rényi asszonykákat látni, midőn háromszorosan-is bodrozott ruhájik terhétől szinte földig nyomatva legyező levén egyik kezökben, másik karjokat köpönyeges bábjoknak vagy katona-tiszt ruhájába öltözött bábalaknak nyujtják.

Ebéd és délutáni henyélés (siesta) végzetével a' mexikói dámák körüljárják a' boltokat 's portékák raktárait, későbbben pedig nyilvános sétahelyekre mennek. Látogatóra olly házakba, hol esti társaságokat elfogadnak, csak 9 óra tájban indulnak. Ezen társaságokban mindazáltal nem mozganak a' vendégek ide 's tova, hanem az asszonyok a' szalón (társasági nagy szoba) egy részét elfoglalván együtt ülnek, a' férjfiak pedig különféle csoportozatot képeznek a' szobának fenmaradott részein. Az idegen azt gondolja, hogy valamely elkülönzött klastromi vagy szoros erkölcsi társaságba jutott. Mind e' mellett a' szerelmi nyájaskodás mély titkolódzás leple alatt történik; a' szemeknek egy pillantása, a' legyezőnek egyetlen mozgása-is értesíti a' kedvest imádottja határozata felől. Ott a' legyező telegraf, mellyet az asszonyok mindig használnak, 's mellyel gondolatjaikat tökéletesen tudják kifejezni. A' szerelmeseknek titkos öszve jövetelök, melly iránt az asszonyi ékeségek árosnéji közlik a' költsönös izeneteket, korán reggel történik a' sétahelyen (alameda), hova az asszonyok *to p a d a* (fátyol) alatt, az az: mantillájokba egészen beburkolva jelennek-meg, 's ekkor az öszve találkozó ismerősnek illetlenség vétke alatt nem szabad őket meg szólítaniok. De gyakran az illyes titkos szövetség sok pénzébe kerül a' boldogított férjfiúnak, mert a' szerencsés napra következő reggel többnyire jó summa pénzt kér költsön az asszony, mit tőle a' jó nevelésű férjfi meg nem tagadhat. A' *camarera*-is megjelen 's gazdasszonya rangjához képpest 1—10 unczia aranyat-is kíván.

A' mexikói dámák szinte olly szabadsággal élnek, mint a' francziánék. Ama tekintet nélküles figyelem 's tisztel

tetés, mellyben részesülnek, bizonyítja, hogy ők még most is gyakorolják ama hatalmat, mellyet, mint látszik, az európai Szépek a' mult század végétől fogva elvesztettek. — Eleintén az idegen nem igen vonzódik a' mexikói tarsaság kellemeihez; hozzájuk kell elsőbben szokni, valamint a' mexikóiakkal-is történnék a' mi társalkodási életünkben. De ha az ember ezen előiskolában forgolódott, sok mexikói házban legszabadabb 's legvidorabb multságokra talál, mellyek közt a' nagy európai világ társaságos köreinek finomabb izleteit könnyen elfelejtheti.

Ha Mexikóban valamely dáma nappal gyalog megy valahova, örömetst elkisérteti magát, de nem karon fogva; csak estve részesít ezen kegyelemben; megengedi azt-is, hogy kezét nyujtsa neki az ember, ha ő valamely utsza vízfolyásán átlépni vagy grádicsra menni akar. Arra különösen kell vigyázni, hogy az utsza-kövezet (Trottoir) felsőbb oldalán őtet engedje menni kísézője. Éjjeli sétálás közben 's a' helyeknek fedett utjain, folyosójin minden fel 's visszamenetelnél a' kísézőnek változtatni kell karját, hogy a' dáma a' karzatnak (gallerie) ki felé fordult oldalán mehessen, 's a' könyökök taszításait elkerülhesse.

Azon rendkívüles visszatartozkodás, mellyel ott az asszonyok élnek, ha nyilvános helyen fellépnek, szembe-tűnő ellenkezésben áll beszédjük zabolátlan szabadságával. A' nélkül, hogy szemtelenek volnának, gyakran legnagyobb egyeneséggel olly szavakat ejtenek, mellyek a' francziáné füleit botránkoztatnák; teljes egyszerűséggel emlitenek ők valamely dolgot szokott nevöken, 's csak alattomos czélzatok (Anspielung) és finomul alkalmazott pajkos tréfák pirithatják-meg őket. — Négy szem közt olly beszédet hallani tőlök, melly egészen a' rajtok uralkodó szenvedély szüleménye; olly hizelkedő szók és nagyító kifejezésekből áll az, mellyek a' napkeleti nyelvből látszatnak költsönözve lenni. „Estrella de mi alma (lelkem csillaga) — antorcha de mi vida (életem fáklyája) — hijo de mi corozon (szivem fija) olly szokott szállásmódok, mellyekben a' legszenvedélyesebb asszonyok igen gyakorlottak, 's mellyek a' mexikói udvariság szótára felől képzetet nyujthatnak. *(Végzet következik.)*

III. JELES MONDÁS.

Éljünk, míg napunk tart.

Mig hát az ég kinyitja
Örömré hajaalunkat,
'S az éj be nem borítja
Örökre vig napunkat:

Éljünk, barátim, e' szép
Kies világ ölébe',
Mert majd az éjjel itt lép:
'S borít setét ködébe.

Csokonai ódájiból.

IV. KÖLTÉS ZET.

Kedvömlés

Kivánság.

1830. Januárius 16. emlékéül.

Búbajomra szít a' kedves
Öleltetve ölelni,
És megcsókolt csók közt édes
Ragadtatást lehelni.
Örömkény ez én életem!
Bételt vágyban mosolyog
A' boldogság énfellettem,
És szerencse karon fog.
Ajkamon ég az a' pohár,
Melly gyönyörrel teliden vár;
Mig gyönyörbe nem merül,
Melly nem töltve — nem ürül.

Az Isten két legjobb mive
Után dobog kivánság
Az emberben, a' mig szíve.
Gyönyör az és Boldogság!
Erre csiga-kint haladunk,
Mert csak halál idvezit:
Amahhoz mohón szaladunk,
Élete meg-elizit,
Hogy ha féltő buzgósággal,
Ha ügyetlen gyarlósággal
A' minden jót ohajtjuk;
Szükséges hogy megrontjuk.

V. KÜLÖNFÉLE.

Delibaschi. Athenából a' mult December 20-án költ, 's egyik nyilvános újságlevélben-is közölt tudósítás a' török Delibaschi characterének következő jeles vonását közli: Delibaschi Athenának a' bajor kir. úrseregek eljöveteléig kormányzója és születésére nézve kurd volt. Egykor hallá, hogy szomszédságában valamely szegény görög asszony nagy szükségben szenvedne, 's gyermekei nyomorognának. De birtokában éppen csak néhány darab arany volt, hónapi jövedelmét pedig csak néhány nap mulva veheté-fel. Ó mindazáltal minden kétségeskedés nélkül minden pénzét szomszédnéjának adja, 's kilovagol, hogy magának ebédre valót lőjön, 's csakugyan tele tarisznyával tért vissza házába.

VI. NEVETTETŐ PILULÁK.

Kazintzy a' vig öreg azt vitatá egy társaságban, hogy vénségének évei sokkal jobbak ifjú koránál mert jobb látása, több ereje, 's több parancsolni valója-is van. — „Lehetetlen!“ hangzék a' társaságban. „Hallják bizonyítványomat — mondá az öreg — látásom még egyszer jobb; mert ha 10 aranyat tesznek az asztalra, 20-at látok — több erőm-is van, mert ha a' lóról leszállok, a' nyeretget-is

lehuzom magammal, az előtt meg mindig fenmaradt; 's így több parancsolni valóm-is van, mert míg valami megötrénik, tiszser-is kell parancsolnom, mi az előtt egy szavamra meglett. E. Emil.

Honunk egyik kisebb sz. k. városában Ferencz napján katoná-öltözetben jelenék-meg a' város-piarczon a' hű polgárság. „Feszben álljon kegyed“! így szállítá-meg az igazgató egyik polgár-katonatársát „Hja! — felele ez mentegető ártatlansággal — mit tehettek arról, hogy szükre varta csizmámat fő hadnagy urunk!“

Pacz. Józs.

V. városban egy fűszeres boltnak „fekete kutya“ czimje volt. A' szomszéd falunak földes asszonya némellyek vásárlása végett a' nevezett boltba igazítja bérését. Ez belép, 's a boltnak zömökös tulajdonosát író asztalánál lelve így szállítja. „Tisztelettel követem az urat — az ur légyen a' fekete kutya boltos?“

Fenicz.

Nem régiben honunk egyik magnása Bécsben hintót csináltatván magának, olly rendelést tett a' nyergesnél, hogy a' hintót küldené-le Pestre az említett magnás urnak megbizottjához. A' nyerges ez okból a' magnás czimzetét kérte, ki-is azonnal egyik látogató billettjét nyújtá a' nyergesnek, mellynek aljára az éppen azon napon bucsúzni járó ur e' szót írta volt „bucsúzik.“ Nem sokára a' nyerges leküldé a' hintót Pestre illy czimirással: „An Herrn Grafen N. N. wohnhaft in Bucsúzik.“

Csererejtvény. (Anagramma)

Hat betű.

1. 2. 3. 4. 5. 6. A' scytha hét ág egyike.
1. 2. A' vén időnek gyermeke,
Melly holnapnál tovább nem él.
1. 2. 3. A' földbe fojtva élve kél.
1. 2. 6. A' bős író, vagy eb teszi,
Ha azt, ki bántja üldözi.
2. 3. Ősz fürte tiszteletre int.
3. 5. 6. Fehéjzás Székelyek szerint.
2. 6. 5. Neved leányka ez leend:
Ha kedvesed elgyűrüzend.
2. 3. 4. Az ész lakását ott nyeré.
6. 5. 3. 4. 2. Rosz, hogy ha fátat megveré.
2. 3. 4. 5. 6. Fog, még se fog nálunk neve,
A' vadkanoknak fegyvere.
3. 5. 6. 2. Falu, 's róla nádorcsalád
Nevezte volt hajdan magát.
3. 5. 6. 2. 4. Magam vagyok, ki ezt íram
Isten véled, légy jó birám. —

Előbbi rejtvény: Mari.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utzája 612.